

ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΛΑΛΙΑ ΕΠΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΤΗΣ

ΑΝΑΤΡΟΦΗΣ^Τ καὶ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ.

Περὰ πάντων ἀνωμολόγηται ὅτι ἡ θητικὴ ἀναγέννησις παντὸς^τ ἔθνους ὡς καὶ τοῦ ἀτόμου, συνεπάγει καὶ τὴν ὑλικὴν ἀνέπτυξιν καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ. 'Εδὲ θητικὴ ἀρετὴ, ὡς λέγει ὁ Σταγειρίτης, περιγράφεται ἡμῖν ἐξ ἔθους, δοθεν καὶ τὸ ὄνομα ἔσχηκεν αὐτὸς δὲ τὸ ἔθος καὶ θῆσις, οὐκίας πρὸ πάντων διασώζει καὶ ἐκτρέψει ἐν τῇ ιδέᾳ τοῦ Θεοῦ ὡς ἀπολίτης ἐν τῷ γῆ^τ κεκρυμμένης. 'Ορεν πάστος ἄγωγῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως ὑγιούς ἀλλος νὰ τεθῇ σκοπός εἰναι ἀδύνατον ἵνα κατὰ τὴν ἀρχέτυπον τοῦ ἀνθρώπου φύσιν βαθμοῦ δὸν τελειοποίησις^τ ἀγεται δὲ εἰς τὴν ὑψίστην^τ τῆς τελειότητας, βαθμίδα κατὰ μικρὸν, διὰ τε τῆς ίσομέτρου ἀπασῶν τῶν πνευματικῶν δυνάμεων ἀνεπτυξεως καὶ δ. ἢ τῆς ἐποπτείας τῶν μεταφυσικῶν ἀληθειῶν, καθόδης ρυθμίζεται καὶ ἐμφορεῖται ὁ τῆς οἶος.

'Ο σκοπὸς οὗτος δέ τε πάντων ὑπεκμενος καὶ περιλαμβάνων καθόλου τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδίας τὴν διάπλασιν καὶ μόρφωσιν, αἵρει καὶ τὴν ὑφισταμένην ἀντίθεσιν μεταξὺ ἀνατροφῆς καὶ διδασκαλίας^τ διότι ἐν τούτῳ τῷ σκοπῷ, ἐν τῇ ιδέᾳ τοῦ Θεοῦ, τὸ ἔτερον μόνον διὰ τοῦ ἑτέρου^τ ἐσχύει^τ ἐπομένως καὶ τὰ παιδαγωγικὰ μέσα^τ πάντα δέον νὰ ἔχωσιν ἐνότητα καὶ συμφωνίαν καὶ ν' ἀναπληρώσι καὶ συμπληρώσιν ἀλητλα δὸν τοῦ καθόλου σκοποῦ φωτιζόμενα^τ διότι ἐκ τῆς ἐκμελείας καὶ διαφωνίας προέρχεται ἀναμφορίστως ἡ περὶ τὴν θητοποίησιν καὶ μόρφωσιν ἀποτυγχαντική τῆς διδασκαλίας διὸ δὴ καὶ ή ἀμαρτία οὐσιωδῶς ἐν τῇ μονομερεῖ τῶν διακρότων διαγνοτικῶν δυνάμε-

ων ἀναπτύξει^τ καὶ ἐνεργείᾳ ἐκδηλοῦται. Καὶ δὲν εἶναι μονομεροῦς ἐκπαιδεύσεως ἀπόρροια τὰ σήμερον θῆται; ὁ πόρων καὶ χθὲς πεποιηθευμένος μὲν καὶ ἐπιστήμων, ἔκφαυλος δὲ καὶ ἐγωγήτης πόθεν ἀλλοθεν ἐμφράσθη τοιοῦτος εἰ μὴ ἐκ τῆς μὴ ἀμονικῆς ἄγωγῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως;

Πόσον δύως ἀπατῶνται πολλοὶ γονεῖς ὑπολαμβάνοντες φυσικά ιδιώματα τινα τῶν ἑαυτῶν τέκνων καὶ δοσι ἀυτοὶ ἐξ ἀμελείας η ἐξ ἀδυναμίας ἀνεπικοίθητως ἐνέπνευσκεν καὶ μετωχέτευσαν! Άλλα καὶ εἰς τὰ πόρρω αἴτια δὖν ἠπίπτοντες θλέμμα εὑρίσκομεν διότι οὐ μικρὸν μέρος τῆς ἐκμελείας ταύτης προσρρέσται^τ ἐξ ης πρωτίμως ηδη ἐξασκεῖ ἐπιστράτεως ἐπὶ τὴν φύσιν τῶν ποιῶν θητικῶς τε καὶ διαγνοτικῶς ἡ πέριξ μικρὰ οὐ μεγάλη κοινωνία, διότι τὰ ηδη τῶν κοινωνιῶν παράγονται, ὡς γνωστόν, καὶ κοινάς τινας ιδιότητας καὶ κλίσεις εἰς τὰ μέλη αὐτῶν τὴν ἀνεπαίσθητοι δὲ καὶ ὑπολαμβάνουσαν ταύτην τῆς κοινωνίας ἐπενέργειαν ἀνάγκη πᾶσι θερόγυμνοι καὶ μετὰ ἐμμενοῦς θελήσεως ἀναμφετροῦντες δὲ τε πατήρ^τ καὶ διδάσκαλος, ἐπόπται δραγμώμονες, ποῦ μὲν νὰ ὦρη ληθῶσι, ποῦ δὲ νὰ ἐξασθενίσωσιν αὐτοῖς διότι ἡ μονομερής ἐνέργεια ἀποβαίνει ἀναμφιλέκτως ἀσκοπός καὶ πολλάκις ἀνέρικτος. Οὕτω δὲ περιφρουρούμενή ἡ θελητικὴ τοῦ μικροῦ ὑπό τε τῆς ἀδυσωπήτου τοῦ πατρὸς ἐπιβλέψωνς καὶ ὑπὸ τῆς περιεκεμένης τοῦ παιδαγωγικοῦ διδασκάλου ἐκμελείας ἐκτρέψεται καὶ αὔξανει καὶ καθαριζόμενη ἀπὸ παντὸς δρώδους^τ κατάται θελμηδόν τὴν ιδίαν αὐτῆς ἀλευθερίαν καὶ ἀρμονίαν τῶν κλεσῶν.

Καὶ δύως πολλοὶ δυστυχῶς τῶν γονέων δὲν θέλουσι μήτε νὰ ἐννοῶσι καλῶς τῷ βάσιν ταύτην τῆς θητικῆς ἀναπτύξεως μήτε νὰ ἐκτιμῶσι δεόντως, διότι, ὅποι καλυψώσιν ἀποουσίας η ἀλλας ἐλλείψει τῶν τέκνων τῶν, προφράσταιονται εἴτε ἀδιαθετίκη, εἴτε ἀλητη οἰκιακήν ἀνάγκην εἰπει μόνω τῷ σκοπῷ ν' ἀπαλλάξωσι

τέκνων των ἀπό τῆς ποιησίας, καὶ τοῦτο, σε πάντων γείριστον, ἐν γνώσει καὶ συμφωνίᾳ γένεται αὐτοῦ!

Τούτων λοιπὸν οὕτως ἐγόντων, οἱ γονεῖς πρώτιστοι πάντων ὄφελουσιν ὅχι μόνον διὰ τῆς συνετής αὐτῶν ἀνατροφῆς νὰ καταστάλωσιν ἐν τῇ ἀπαλῇ τῶν τέκνων των καρδία τὰ πρώτα θεμέθλα τῆς ἡθικῆς καὶ τὴν πρὸς τὸ θεῖον εὐλάβειν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἴδιον μύτων θίεν νὰ κατοπτρίζωσι τὸν πρὸς τὴν θρησκείαν σεβασμὸν καὶ τὴν εἰς τοὺς νόμους ὑπακοὴν καὶ νὰ παρέχωσιν ἔαυτοὺς ἐναργὲς, κατὰ τὸν Χαιρωνέα, τοῖς τέκνοις παράδειγμα. "Οθεν ἀνάγκη νὰ ἐκτραφῇ καὶ ἐκπαιδεύθῃ ἐπιμελῶς καὶ δεόντως ὁ παῖς μὲ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἡς παραχρῆμα ἀνευ θίεις τινὸς θάξιλάμψῃ οἴκοθεν καὶ ἡ πρὸς τοὺς ἀνωτέρους εὐπείθεικ, ὡς πρᾶξις ἐλευθέρα καὶ ἀπὸ καθαρῆς πηγῆς ἀποφρέουσα. Περαίνοντες δὲ ἀποφινόμεθα ὅτι ἡ κατὰ τὴν ἀρχέγονον τοῦ ἀνθρώπου φύσιν δυνατὴ τοῦ νέου καὶ καθόλου τοῦ ἀνθρώπου τελειοποίησις τελεσιουργεῖται καὶ ἀποπυροῦται εἰς τε τὴν οἰκιακὴν ἀνατροφὴν καὶ εἰς τὴν παιδαγωγικὴν διδασκαλίαν, ὃν ἡ μὲν δέον νὰ στηρίζηται ἐπὶ τῆς δέοντος δέ ὁ παῖς κτεῖται ἡθικὰς ἀρχὰς ἀρχόμενος νὰ συνανθάνηται κατόπιν τὴν δύναμιν τοῦ καθηκόντος, ἣν καὶ ἐνστερνίζεται τέλος ὅχι πλέον ὡς ἔξωθεν ἐπιβαλλομένην θίει, ἀλλ' ἔσωθεν οἰκεία καὶ ἐλευθέρη θουλήσει.

Α. Π.

ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΣΚΗΝΑΙ

ΜΕΡΟΣ Γ', ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Νὰ φύγω! νὰ φύγω πλέον ἐκ τῶν αἰματηρῶν ὄδῶν τοῦ Βυζαντίου... Νὰ μή ἀναπνέω τὴν πνιγμάτων τοῦ Σεραγίου

αὖτε, νὰ μὴ ἀκούω θρυγωμένην περὶ-μὲ τὴν λύσταν δρακόδεις αἰχμαλώτων ζητούντων τὸ αἷμα ἀλλων αἰχμαλώτων ἀποστατησάντων κατὰ τοῦ Βουνεύρου σκληρῶν θασανιστῶν καὶ τοῦ σχοινίου τῶν δημίων... Φρικιῶν φεύγω ἀπὸ σᾶς, ὡς βεβηλωθεῖσαι τοῦ Βοσπόρου ἀκταὶ, σᾶς ἀφίνω, ὡς κύματα τοῦ 'Ελλησπόντου', παραλίαι τῆς Τενέδου, ὅχθαι τοῦ Σικεντος, τὸ δὲ καλύπτον ὑμᾶς πουδάριον τοῦ θανάτου μόλις μαζὶ ἀνακαλεῖ τὴν δοξάν ἐξ ἣς ἐλάμψατε ποτε, καὶ μόλις ἀκούω ἐπὶ τῶν πτερύγων τοῦ ἀνέμου ψιθυρίζομενον τὸ σηνουχ τοῦ πυρποληθέντος 'Ιλίου, καὶ μόλις ἀναπολῶ τοὺς χρησμοὺς τῆς Κασσάνδρας, τὰν μῆνιν τοῦ Ἀχιλλέως, τὸ ἄλγος τοῦ Πειράμου, τὰς ἀράς τοῦ Δασκόδοντος.

Ίδον ἐγὼ πάλιν ἐν σοὶ, ὡς πατέρος ἡρώων! καὶ πάλιν περιπατῶ ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν ἐλαϊώνων σου, ἔνδοξος 'Ελλάς! Ω δὲν εἶνε ταῦτα τὰ ὅρη τῆς Ἀρκαδίας; ἐδῶ ἄγριος τις λαός, καιτίς τοῦ ὅποιου ἥταν οἱ κρημνοὶ καὶ τὰ σπήλαια, δὲν ἔξημερούτο, δὲν καθίστατο γενναῖος, μεγάθυμος, συγκινεύμενος ὑπὸ τοῦ χοροῦ, ἀναπνέων μουσικὴν, ἐνθουσιῶν ἐν τῇ ποιήσει;

Ναί, εἶνε ἡ Ἀρκαδία... Ίδον τὸ δρόμος Μαίναλον, ὃπου ὁ Πάν διὰ τῆς ὁρμονίας τοὺς πρώτους διηγείρει παλμοὺς ἐν τοῖς στήθεσι τῶν Νυμφῶν, καὶ ἐκ τοῦ φλοιοῦ τῶν δένδρων, τοῦ κρυστάλλου τῶν πηγῶν ἔξεκάλει μυστηριώδεις οἰκητρίας διὰ τοῦ ἥχου τῆς ὁρεινῆς σύριγγος!... Ίδον τὸ δίος Κυλλήνη ὃπου ὁ Ἐρμῆς, καταβὰς τοῦ Ὁλύμπου, πρῶτον ἥδη ἕγγικε τὰς χορδὰς τῆς λύρας, καὶ διὰ τῆς θεσπεσίας μελωδίας μετηροίου θεούς τε καὶ ἀνθρώπους... Ω λαμπρὰ τῆς ποιήσεως πλάσματα, τίς ἀφ' ὑμῶν ἀφήρεσε τὸ γόντρον, τίς τὴν γῆν ἔξεδυσε τῶν φυντασιώσεών σας;...

Εὔρεια ἐνώπιον μου ἐκτείνεται πεδίας, καὶ εἰς τὰ διέμεμπατά μου παρίσταται δισκελετὸς τῆς Μαντινείας... Ποῦ εἰσαὶ 'Επαμειγώδας; Οὐδέν τοι διέπει πλέον ἕγνος